

Vinko Tadić, profesor povijesti i diplomirani arheolog, doktorand moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, hrvatski istraživač, povijesni pisac i publicist o temama suvremene hrvatske povijesti. Zapažen je kao stručnjak za biografije. Do sada je objavio više od pedeset pisanih radova od novinskih tekstova do znanstvenih djela.

U posljednje vrijeme usmjerio se na znanstvene biografije. Nakon interdisciplinarnog izvornog znanstvenog rada o istaknutom rimokatoličkom svećeniku, publicistu i povjesničaru Josipu Buturcu te slične biografske studije o poznatoj arheologinji Dubravki Sokač Štimac, objavio je znanstveno djelo, knjigu pod naslovom „Pukovnik s violinom. Svijet Miodraga Bjelića (1920. – 2017.)“. To je biografija jedne od vodećih osoba partizanskog pokreta u zapadnoj Slavoniji. Imao je zapovjednu ulogu u partizanskoj oružanoj akciji uništenja četnika u tom dijelu Hrvatske. Četnici su u zapadnu Slavoniju došli iz Bosne. Bili su pod zaštitom oružanih snaga NDH i Nijemaca. Cilj četničkog komandanta Dušana Janjića bio je razbijanje partizanskog pokreta i mobilizacija srpskog stanovništva u četnike. Uništenjem te grupe četnika, partizani predvođeni komunistima, spriječili su širenje četničkog pokreta i time onemogućili njihove potencijalne osvetničke pokolje nad nevinim hrvatskim stanovništvom na području zapadne Slavonije. Zanimljivo je da su akciju obračuna s četnicima izveli gotovo isključivo partizani srpske narodnosti da komunistima dokažu svoju opredijeljenost za zajedničku antifašističku borbu s

Hrvatima i drugim narodnostima.

Nakon rata Miodrag Bjelić završio je nižu gimnaziju, oficirsku školu u Lenjingradu, a Višu vojnu akademiju u Beogradu. Postao je poznati publicist. Teme njegovih pisanih radova većinom se odnose na Drugi svjetski rat. Autor je triju knjiga. Bavio se izradom glazbenih žičanih instrumenata poput violina i gitara, fotografiranjem i nizom drugih aktivnosti. Bio je jedan od utemeljitelja i potpredsjednik Matice hrvatske u Požegi.

Pamtio je hrvatskog vođu Stjepana Radića po jednoj specifičnoj obiteljskoj situaciji. Sjećao se kako su seljaci Požeške kotline reagirali na vijest o ubojstvu kralja Aleksandra I. Karađorđevića 1934. godine. Kao pukovnik JNA susretao se s Josipom Brozom Titom i drugim poznatim suvremenicima. Profesor Tadić je potpuno kritički pristupio nekim spornim i neprihvatljivim stavovima Miodraga Bjelića, posebno njegovoj tezi o kontinuiranoj ugroženosti Srba u Hrvatskoj od druge polovice 19. do kraja 20. stoljeća. U knjizi ima i situacija koje će čitatelja iskreno nasmiјjati. Tako je jednom prilikom Miodrag Bjelić govorio o negativnim reperkusijama političkog djelovanja HDZ-a i na kraju vrlo obzirno rekao profesoru Vinku Tadiću: „Ako ste možda član HDZ-a, oprostite mi...“

Vinko Tadić je kroz biografiju Miodraga Bjelića prikazao suvremenu povijest Požeške kotline. U knjizi su objavljene fotografije iz Drugog svjetskog rata nastale u požeškom kraju. Na tim fotografijama čitatelji, između ostaloga, mogu vidjeti Titove partizane pod hrvatskim grbom s prvim bijelim poljem i sahranu političkog komesara Požeškog NOP odreda s kršćanskim vjerskim obilježjima.

Recenzenti knjige su izv. prof. dr. sc. Slavica Garonja, prof. dr. sc. Drago Roksandić i prof. dr. sc. Zlata Živaković Kerže. Urednik je Goran Đurđević. Za grafičko oblikovanje zaslužan je Mislav Bošnjak. To djelo objavljeno je u Biblioteci Fragmenti prošlosti Povijesnog društva Požega u suradnji s Biro-tiskom d. o. o. Brestovac.

Knjiga je već privukla veliku pozornost niza eminentnih domaćih i stranih povjesničara koji su najavili svoje prikaze i osvrte. Djelo je posvećeno nedavno preminulim suradnicama Povijesnog društva Požega, Veri Jekić i Ljiljani Pavlici.

Autor je najavio niz novih biografskih radova o istaknutim Požežankama i Požežanima 19., 20. i

21. stoljeća, a dugoročno ima u planu objaviti „Biografski leksikon Zlatne doline“. To je jedino mjesto na kojemu će se zajedno naći i oni koji su ratovali jedni protiv drugih, poput istaknutih pripadnika ustaškog i partizanskog pokreta, zaslužnih komunista i antikomunista, istaknutih svećenika i sveštenika, časnika i oficira, biskupa i episkopa, znanstvenika, publicista, radnika i seljaka, Hrvata i Srba te pripadnika drugih narodnosti, vjernika, agnostika i ateista... Svi su oni kreirali povijest Požeške kotline. Za potrebe ovoga teksta profesor Tadić rekao je da mu je to „ljudska, profesionalna, građanska, kršćanska i patriotska obveza.“ Istaknuo je da „treba pisati o ljudima različitih pripadnosti te ideoloških orijentacija.“ Na kraju je dodao: „U slobodnom društvu treba otvoreno, dobronamjerno, kritički, argumentirano i konstruktivno razgovarati i pisati o svemu, a posebno o prošlosti. Neka različiti stavovi razvijaju i snaže demokratske vrijednosti u Republici Hrvatskoj. Umorni smo od predrasuda, kontrole, mržnje i nasilja. Potreban nam je dijalog, tolerancija i međuetnička privrženost, posebno između Hrvata i Srba, ali i svih građana Lijepe naše.“

N. H.

Biblioteka Fragmenti prošlosti

Vinko Tadić

Pukovnik s violinom

Vinko Tadić

Pukovnik s violinom

